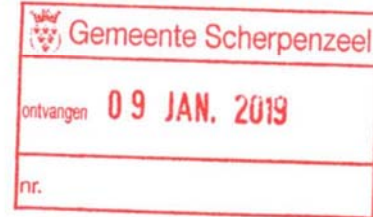

De gemeenteraad van de
gemeente Scherpenzeel
T.a.v. mevrouw G. Methorst-de Lange
Postbus 100
3925 ZJ SCHERPENZEEL

Datum
19 november 2018

Ons kenmerk
2018-ML-300010.701

Onderwerp
Managementletter 2018

Geachte raad,

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2018 hebben wij in oktober 2018 de tussentijdse controle voor uw gemeente uitgevoerd. Deze tussentijdse (interim)controle is vooral gericht op onderwerpen die van belang zijn voor een goede en betrouwbare jaarverslaggeving. Naar aanleiding van deze interim-controle informeren wij u in deze managementletter over onze belangrijkste bevindingen. In deze rapportage richten wij ons met name op mogelijke verbeterpunten in de bedrijfsvoering en de processen die wij hebben onderzocht. Voor een nadere omschrijving van onze opdracht, de reikwijdte en aanpak van onze controle en overige afspraken verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging.

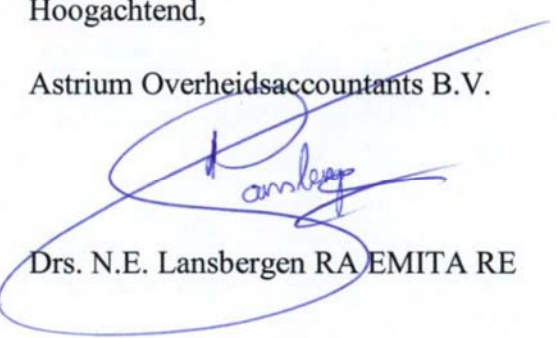
Wij vertrouwen erop met deze rapportage een zinvolle bijdrage te leveren aan het (verder) verbeteren van de interne beheersing van het planning & controle-instrumentarium en het zelf controlerend vermogen binnen uw gemeente. Wij bedanken de medewerkers van de gemeente voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

In deze managementletter hanteren wij de volgende indeling:

1. Inleiding
 2. Conclusie en samenvatting
 3. Interne beheersing en (verbijzonderde) interne controle
 4. Belangrijkste bevindingen interim-controle 2018
 5. Actualiteiten en aandachtspunten jaarrekeningcontrole 2018
- Bijlage 1 : Follow-up bevindingen voorgaande jaren

Hoogachtend,

Astrium Overheidsaccountants B.V.

Drs. N.E. Lansbergen RA EMITA RE

MANAGEMENTLETTER 2018

GEMEENTE SCHERPENZEEL

ASTRIUM
OVERHEIDSACCOUNTANTS

1. Inleiding

Deze interim-controle is afgesloten met een afzonderlijke managementletter. De bevindingen in deze managementletter stellen u in staat om, daar waar nodig, maatregelen te nemen om de interne beheersing te verbeteren en daarmee de betrouwbaarheid van de financiële informatie te borgen en/of te optimaliseren. Als medegebruiker van uw financieel informatiesysteem richten wij ons bij de interim controle voornamelijk op de opzet, het bestaan en de werking van het stelsel van administratieve organisatie en maatregelen van de interne beheersing.

Ons tussentijds onderzoek strekt zich niet verder uit dan noodzakelijk is om tot een oordeel te komen over de jaarrekening 2018. Daarbij beoordelen wij voornamelijk de opgenomen maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing binnen de processen, die zijn gericht op het waarborgen van een betrouwbare informatievoorziening zowel binnen uw gemeente als naar buiten toe aan derden.

Wij beseffen ons dat onze managementletter in beginsel positief-kritisch is. Wij rapporteren immers voornamelijk over de eventuele leemten of mogelijkheden ter verbetering van de financiële en administratieve processen, de administratieve organisatie daarvan en daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing. Wij geven in onze managementletter (op hoofdlijnen) aan op welke wijze verbeteringen van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing kunnen worden doorgevoerd. Wij zijn graag bereid u te ondersteunen in het uitwerken van beheersmaatregelen in relatie tot de aanbevelingen en oplossingsrichtingen zoals beschreven in deze managementletter.

Deze managementletter hebben wij op 8 november 2018 besproken met de portefeuillehouder financiën, de gemeentesecretaris en het afdelingshoofd bedrijfsvoering. Daarnaast is deze managementletter op 19 november 2018 besproken met de auditcommissie van de gemeenteraad. De griffier heeft op 3 oktober 2018 namens de auditcommissie de volgende twee speerpunten aan ons meegegeven voor de accountantscontrole 2018:

- 1) Extra onderzoek naar belangrijke investeringen en projecten waar veel geld in omgaat.
- 2) Extra onderzoek naar de bedrijfsvoering en administratieve inrichting van de subsidieverlening in de gemeente Scherpenzeel.

Wij hebben op 19 november 2018 tijdens de vergadering van de auditcommissie aangegeven, dat deze twee specifieke speerpunten expliciet worden gerapporteerd in ons accountantsverslag bij de jaarrekening 2018.

2. Conclusie en samenvatting

2.1 Conclusie ‘administratieve organisatie en interne beheersing’

Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles binnen de processen, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van de gemeente Scherpenzeel **voldoet aan de daaraan te stellen eisen.**

De medewerkers die wij gesproken hebben, zijn betrokken en hebben kennis van het taakveld waarin zij werkzaam zijn. Ten aanzien van de processen waarbij in het proces zelf nog onvoldoende interne controlehandelingen zijn ingebouwd zijn op een goede manier aanvullende verbijzonderde interne controlewerkzaamheden ingeregeld. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden kunnen wij hierdoor goed gebruik maken van deze uitgevoerde aanvullende werkzaamheden. Daarnaast concluderen we dat er stappen zijn gemaakt op basis van de aanbevelingen uit voorgaande rapportages (managementletter 2017 en accountantsverslag 2017). Deze ontwikkelingen zijn de in bijlage van deze managementletter opgenomen.

2.2 Samenvatting managementletter

De managementletter kan in de volgende tabel worden samengevat met daarin onze bevindingen en de reactie daarop van het college.

Verwijzing managementletter	Prioriteit	Advies	Reactie dagelijks bestuur
Paragraaf 4.4.1 – Uitkeringen; binnen het proces van de aanvraag tot beoordeling van de uitkeringen ontbreekt functiescheiding.	Gemiddeld	Wij adviseren de gemeente gebruik te maken van een juridische checklist en/of een standaard sjabloon met juiste verwijzingen, om hiermee de (juridische) kwaliteit van de beschikking te vergroten en de kans op fouten te verkleinen.	Het college onderkent het belang van juridisch goed geformuleerde beschikkingen, zonder dat dit de leesbaarheid in de weg hoeft te staan. Onlangs is de juridische capaciteit voor het sociaal domein uitgebreid. Dit moet in de eerste helft van 2019 resulteren in goede standaardsjablonen waarvan de klantmanagers gebruik kunnen maken.
Paragraaf 4.4.2 – Uitkeringen; de administratief medewerker uitkeringen kan betalingen voorbereiden en crediteuren stamgegevens wijzigen, een zichtbare controle door een tweede persoon ontbreekt.	Hoog	Wij adviseren om functiescheiding aan te brengen tussen administratieve handelingen in de uitkeringen administratie en het wijzigen van crediteuren stamgegevens.	Het college neemt het advies over. Het heeft de voorkeur dit technisch in de applicatie vorm te geven. Als alternatief kan een procedure worden afgesproken waarmee kan worden vastgesteld dat wijziging van de bankrekeningnummers is gecontroleerd.

Verwijzing managementletter	Prioriteit	Advies	Reactie dagelijks bestuur
Paragraaf 4.5 – Debiteurenbeheer; het debiteurenbeheer heeft tijdelijks stilgelegen en daardoor een achterstand opgelopen gezien de tijdelijk afwezigheid van een medewerker.	Hoog	Wij adviseren om voor het debiteurenbeheer een back-up plan op te stellen, zodat het debiteurenbeheer bij afwezigheid van de betreffende medewerker tijdig door een andere persoon kan worden opgepakt.	Het college neemt het advies over. College en management willen steeds een adequate keuze maken tussen extra kosten voor ziektevervanging enerzijds versus de risico's van het tijdelijk niet uitvoeren van werkzaamheden. Hierbij worden consequenties voor de financiële positie van de gemeente nadrukkelijk meegewogen.

3. Kwaliteit van de processen

3.1 Opzet administratieve organisatie en interne beheersing

De interne beheersing binnen de gemeente is georganiseerd langs de volgende lijnen:

1. Administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) in de processen in de lijnorganisatie en IT-systemen.
2. Interne controle uitgevoerd binnen de processen door medewerkers van de gemeente.
3. Verbijzonderde interne controle uitgevoerd door externe medewerkers.
4. Externe controle (accountant).

In dit hoofdstuk geven wij onze bevindingen ten aanzien van de (verbijzonderde) interne controle.

3.2 Kwaliteit van de AO/IB van en binnen de processen

In het kader van de controle van de jaarrekening controleren wij de opzet en bestaan van de AO/IB van de processen die resulteren in posten in de jaarrekening. Onderstaand hebben wij ons totaalbeeld van de interne beheersing van de gemeente Scherpenzeel per proces (voor zover gecontroleerd gedurende de interim-controle) weergegeven. Voor de gemeente Scherpenzeel constateren wij, zoals eerder aangegeven, dat de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) in de processen in de lijnorganisatie en IT-systemen voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Wij attenderen u daarbij op het feit dat ons beeld van de processen gebaseerd is op de beoordeling van de opzet en het bestaan van de beheersmaatregelen van de processen ten tijde van de door ons uitgevoerde interim-controle. De beoordeling betreft een momentopname en kan dus afwijken van de werking van de beheersmaatregelen gedurende het gehele jaar. Wij vinden dit een goede en passende score voor een gemeente van uw omvang

Proces	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Planning & Control Cyclus		☒	
Financiële verslaggeving en administratie		☒	
Inkopen inclusief betalingsverkeer		☒	
Investeringen inclusief aanbestedingen		☒	
Personeelskosten		☒	
Sociaal domein		☒	
Subsidieverstrekking		☒	
Belastingen		☒	
Treasury		☒	

Leeswijzer bij de procesmonitor:

Voor het bepalen van de effectiviteit hebben wij gekeken naar de opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en interne beheersing binnen de processen.

Kwalificatie	Toelichting
Onvoldoende	Bij een niet toereikende opzet en ontbreken van mitigerende aanvullende verbijzonderde interne controle (VIC) maatregelen scoort het proces onvoldoende.
Voldoende	De opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en interne beheersing hebben wij als voldoende beoordeeld indien: • Binnen het proces minimale functiescheiding aanwezig is en de interne beheersingsmaatregelen in opzet toereikend aanwezig zijn; • Indien wij geconstateerd hebben dat de hiervoor genoemde voorwaarden niet binnen het proces aanwezig zijn, maar de belangrijkste risico's binnen het proces worden gemitigeerd door aanvullende maatregelen, zoals verbijzonderde interne controlewerkzaamheden.
Goed	De effectiviteit van een proces wordt op basis van onze beroepsregels op 'goed' gekwalificeerd indien de interne beheersingsmaatregelen zodanig binnen de processen zijn ingeregeld dat de accountant hierop kan steunen voor zijn controlewerkzaamheden. De controleaanpak van de accountant kan in dit geval systeemgerichte ingestoken worden. Gegeven de aard en omvang van de gemeente zijn niet alle (theoretische) functiescheidingen en verwachte interne beheersingsmaatregelen binnen de processen van uw gemeente aanwezig. Dit betekent dat de kwalificatie 'goed' vanuit 'kosten-baten' oogpunt vrijwel niet haalbaar is voor een gemeente van uw omvang. Dit geldt overigens voor het overgrote deel van de gemeenten in Nederland.

3.3 Verbijzonderde interne controle

Ten aanzien van de processen waarbij in het proces zelf nog onvoldoende interne controlehandelingen zijn ingebouwd, zijn op een goede manier aanvullende verbijzonderde interne controlewerkzaamheden (door een externe partij) ingeregeld. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden kunnen wij hierdoor goed gebruik maken van deze uitgevoerde aanvullende werkzaamheden.

Tijdens onze interim-controle was de verbijzonderde interne controle uitgevoerd over het eerste half jaar van 2018. De 'VIC' over het tweede half jaar zal naar verwachting worden uitgevoerd in de maanden januari en februari 2018. Om de controle op de jaarrekening 2018 tijdig te kunnen afronden is het van belang dat wij tijdig (uiterlijk eind februari 2019) over deze rapportages kunnen beschikken.

4. Belangrijkste bevindingen interim-controle 2018

4.1 Inleiding

De kwaliteit van de administratieve organisatie en de (verbijzonderde) interne controleonderzoeken vormen tezamen de twee belangrijkste onderdelen voor een optimaal interne beheersingssysteem. Hieronder gaan wij nader in op onze bevindingen, zoals opgenomen in de samenvattende tabel op pagina 3, inzake de interim-controle 2018.

In bijlage één van deze managementletter is de status van de openstaande bevindingen uit het voorgaande jaar opgenomen.

4.2 Verantwoordelijkheden

Overeenkomstig het merendeel van gemeenten liggen de verantwoordelijkheden voor de uitvoering en beheersing van interne processen in de organisatie zelf (c.q. in de lijn). Bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben wij overeenkomstig onze opdracht een focus op de financiële uitkomsten van de processen zelf. Met deze uitkomsten maken wij een afweging van de aanvullende door ons uit te voeren gegevensgerichte werkzaamheden en over deze uitkomsten zullen wij rapporteren aan het bestuur. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor een goede opzet en interne beheersing van de processen ligt bij de organisatie zelf. De organisatie zelf moet er derhalve voor zorgen dat zij het proces in control hebben.

4.3 Geautomatiseerde gegevensverwerking

Automatisering en de afhankelijkheid hiervan speelt een steeds grotere rol binnen organisaties. Voor het kunnen steunen op de inhoud in een applicatie is het belangrijk dat de beheersing rondom de applicatie aan bepaalde randvoorwaarden voldoet. Het effectief werken van de IT General Controls is een randvoorwaarde om te kunnen steunen op de inhoud van de applicatie.

Binnen de gemeente Scherpenzeel is een belangrijk deel van de IT General Controls uitbesteed aan de gemeenten Veenendaal en Barneveld. Om inzicht te krijgen in deze processen hebben wij hier een aantal vragen gesteld en documenten opgevraagd. Ten tijde van het uitbrengen van deze managementletter hebben wij de gevraagde informatie ontvangen. Hieruit blijken geen verdere bevindingen.

4.4 Uitkeringen

4.4.1 Zichtbare toetsing (vooraf)

Voor het proces uitkeringen geldt dat klantmanagers het proces vanaf de aanvraag tot en met het beoordelen alsmede het geven van advies geheel zelfstandig uitvoeren. Ook vindt er gedurende het proces of na het afgeven van het advies geen juridische en/of kwaliteitstoetsing plaats door een onafhankelijke functionaris. waardoor er bijvoorbeeld een controle vooraf wordt uitgevoerd op de juistheid van wetsartikelen, gehanteerde percentages bij berekening aflossingsmogelijkheden en rechtmatigheid toekenning.

Gezien het beperkt aantal medewerkers binnen dit proces ontbreekt hierdoor de gewenste functiescheiding. Een afzonderlijke controle (door een tweede persoon) op de beoordeling en het gegeven advies ontbreekt. Het risico bestaat dat uitkeringen worden toegekend op basis van onjuiste wetsartikelen en/of dat uitkeringen onterecht of onrechtmatig worden verstrekt of dat de gehanteerde percentages bij berekening aflossingsmogelijkheden onjuist of onrechtmatig worden toegekend zonder dat dit wordt geconstateerd. Tijdens de verbijzonderde interne controlewerkzaamheden is niet geconstateerd dat het risico daadwerkelijk heeft geleid tot een onjuiste of onrechtmatige afgegeven beschikking.

Advies: Wij adviseren de gemeente de (juridische) kwaliteit van de beschikking te vergroten alsmede de kans op fouten hierdoor te verkleinen, door gebruik te maken van een juridische checklist en/of een standaard sjabloon met juiste verwijzingen.

4.4.2 Beheer crediteurenstamgegevens

De administratief medewerker uitkeringen is bevoegd tot zowel het klaar zetten van betalingen als het wijzigen van de bankrekeningnummers. De daadwerkelijke betaling en controle op de juistheid wordt uitgevoerd door een andere afdeling. Het wijzigen van het bankrekeningnummer vindt in de praktijk enkel plaats op verzoek van de klantmanagers. De controle op de juiste wijziging van het bankrekeningnummer vindt niet zichtbaar plaats. Deze controle door een tweede persoon wordt ook in het systeem Suite-4 niet afgedwongen. Het risico bestaat dat betalingen aan uitkeringsgerechtigden onjuist of onrechtmatig plaatsvinden doordat aanpassingen aan of aanmaken van crediteurenstamgegevens niet juist hebben plaatsgevonden.

Advies: Wij adviseren om functiescheiding aan te brengen tussen de administratieve handelingen binnen het uitkeringenproces en het wijzigen van crediteuren stamgegevens. Tevens is ons advies om zichtbaar te laten controleren of wijzigingen in de crediteurenstamgegevens juist en rechtmatig hebben plaatsgevonden.

4.5 Debiteurenbeheer

Als gevolg van de omvang van de formatie wordt het debiteurenbeheer door één persoon uitgevoerd. Er is momenteel geen procedure voor het waarnemen van deze taken indien de betreffende medewerker afwezig is. Een van de gevolgen hiervan in 2018 is dat het debiteuren beheer, vanwege een afwezigheid van de betreffende medewerker, een aantal maanden heeft stilgelegen en daardoor vertraging heeft opgelopen. Inmiddels heeft deze medewerker de werkzaamheden wel weer kunnen hervatten.

Het risico bestaat echter dat de betreffende facturen niet tijdig verzonden worden of dat de debiteuren niet meer of niet tijdig geïncasseerd kunnen worden. Dit risico betreft daardoor zowel de volledigheid van de opbrengsten alsmede de inbaarheid van vorderingen.

Advies: Wij adviseren om te waarborgen dat het proces niet onderbroken wordt door ziekte en afwezigheid. Wanneer hiervan wel sprake is, adviseren wij passende maatregelen te treffen rekening houdend met de risico's en impact hiervan.

5. Actualiteiten en aandachtspunten jaarrekeningcontrole 2018

5.1 Verbonden partijen

Uw gemeente werkt op tal van terreinen samen met verbonden partijen. Uit de paragraaf weerstandsvermogen in de begroting 2019 maken wij op dat er bij één of meerdere verbonden partijen (Food Valley en Valleihopper, Omgevingsdienst de Vallei - ODdV) mogelijk financiële risico's kunnen spelen. Binnen uw organisatie zien wij dat veel aandacht is voor sturing en governance rondom verbonden partijen. Vanaf begrotingsjaar 2018 is de nieuwe notitie verbonden partijen van de commissie BBV van kracht. Hierin worden voorschriften gegeven hoe de verbonden partijen in de begroting en jaarrekening van de gemeente tot uitdrukking dienen te komen. In de begroting 2019 heeft uw gemeente reeds ingespeeld op deze nieuwe voorschriften.

5.2 Investerings maatschappelijk nut

Ten aanzien van investeringen maatschappelijk nut, de te hanteren afschrijving op deze investering, het toerekenen van overheadskosten en rente dienen nadere bepalingen opgenomen te worden. Door middel van het vaststellen van de verordening regelt de raad de 'spelregels' voor het financieel beleid, organisatie en beheer waarmee het beter zicht, en vat krijgt op de besteding van de middelen. Het blijven voldoen en up-to-date houden van eigen verordeningen is een belangrijk aspect van de rechtmatigheidscontrole. De gemeente doet dit met het jaarlijks vaststellen van het normenkader en dit uit te splitsen naar (sub)activiteit welke

wet- en regelgeving van toepassing is (juistheid en volledigheid). In de nota waardering en afschrijving vaste activa 2017 van de gemeente Scherpenzeel zijn deze nieuwe spelregels opgenomen en goedgekeurd door de gemeenteraad.

5.3 Verantwoordingsmodel WNT 2018

Voor de openbaarmaking van de WNT-gegevens publiceert het ministerie van BZK jaarlijks een verantwoordingsmodel WNT. Het verantwoordingsmodel voor de openbaarmaking van de WNT-gegevens over kalenderjaar 2018 is inmiddels gepubliceerd (<https://www.topinkomens.nl/actueel/nieuws>).

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het verantwoordingsmodel 2017 zijn:

- Het begrip gewezen topfunctionaris vervalt;
- De te verantwoorden gegevens in verband met de nieuwe anticumulatiebepaling;
- Uitgebreidere vergelijkende gegevens ten aanzien van de bezoldiging van topfunctionarissen;
- Een toelichting op de publicatie van de WNT-verantwoording.

Het advies is om het WNT-verantwoordingsmodel te baseren op basis van het BZK model, zoals bovenstaand toegelicht.

5.4 Verruiming btw-sportvrijstelling

In 2019 wijzigt de btw-sportvrijstelling. Door deze wijziging vallen bepaalde sportprestaties, die momenteel btw-belast worden verricht, in de toekomst onder de btw-sportvrijstelling te vallen. Dit kan nadelige gevolgen hebben voor gemeenten en sport organisaties die het voornemen hebben te investeren in sport accommodaties en sportattributen. Of gemeenten die deze investeringen in de afgelopen jaren hebben verricht. Een concreet gevolg van de wetswijziging is namelijk dat btw-heffing op het ter beschikking stellen van de accommodatie, nu belast met het lage btw-tarief van 6 procent, komt te vervallen, maar ook dat clubs / en of gemeenten de btw op kosten van en investeringen in de accommodatie niet langer kunnen aftrekken. En bij dat laatste gaat het vrijwel altijd om 21 procent.

Dit btw-nadeel wil de minister voor Medische Zorg en Sport ondervangen met compenserende regelingen voor gemeenten en amateursportorganisaties. Een van de voorstellen is subsidie van 152 miljoen welke beschikbaar wordt voor gemeenten onder de noemer 'Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties'. De nieuwe subsidieregeling, officieel bestemd voor 'het ontwikkelen en in standhouden van sportaccommodaties', betekent feitelijk een teruggaaf van zo'n 20 procent van dergelijke investeringen.

Het instellen van deze subsidieregeling is reeds aangekondigd in de Staatscourant (Jaargang 2018, nr. 40859) en staat dus vast. Hoe dat gaat werken, hoe de aanvraag praktisch verloopt en welke informatie daarbij van belang is, wordt later dit jaar duidelijk. De Rijksoverheid biedt al de nodige informatie over de nieuwe regeling (<https://www.dus-i.nl/subsidies/stimulering-bouw-en-onderhoud-sportaccommodaties/documenten/publicaties/2018/07/12/bijlage-stimulering-bouw-en-onderhoud-sportaccommodaties>). Daar wordt onder meer vermeld dat aanvragen vanaf 2 januari 2019 kunnen worden ingediend en dat een aanvraag minimaal 5.000 euro en maximaal 2,5 miljoen euro mag.

Wij adviseren om in kaart te brengen waar deze btw-sportvrijstelling mogelijk voor uw gemeente zou gelden. Indien dit het geval is adviseren wij om tijdig de betreffende subsidie aan te vragen.

5.5 Prestatielevering Zorg in Natura (ZiN)

Om de prestatielevering voor Zorg in Natura (hier Zin) vast te stellen wordt door de gemeente Scherpenzeel gebruik gemaakt van de ontvangen productieverantwoordingen van de zorgleveranciers. Deze productieverantwoordingen worden door de accountants van de zorgleverancier gecontroleerd en voorzien van een controleverklaring. De accountant van de zorgleverancier hanteert voor de controle van de productieverantwoording de uitgangspunten uit het landelijk controleprotocol I-Sociaal Domein. Een belangrijk uitgangspunt is dat de controle van de productieverantwoording op totaalniveau wordt verricht en niet op het niveau van de individuele gemeenten. Hierdoor bestaat het risico dat de uitgaven van beperkte afnemers (meestal kleinere gemeenten) niet in verhouding staan tot de totale uitgaven van alle afnemers, waardoor voor de beperkte afnemers geen controle op de prestatielevering wordt uitgevoerd.

Bijlage 1: Follow-up bevindingen managementletter 2017

Verwijzing managementletter	Bevinding, risico en advies	Prioriteit	Reactie dagelijks bestuur	Status / bevinding interimcontrole 2018
Inkopen – prestatielevering (nummer twee van bijlage één bij de managementletter 2017)	In het systeem wordt niet afgedwongen dat prestatielevering zichtbaar wordt gecontroleerd en/of gedocumenteerd. Wij adviseren om de (autorisatie van de) controle op de prestatielevering boven een bepaald bedrag te laten afdwingen door het systeem.	Hoog	Prestatielevering in het 1 ^e kwartaal 2018 is gecontroleerd door middel van een steekproef. Vanaf het 2 ^e kwartaal 2018 wordt de (controle op de) prestatielevering zichtbaar, in Key-2 Financiën, vastgelegd bij facturen boven de € 12.500.	Gereed In 2018 is aan dit advies opvolging gegeven en zijn de procedures aangepast.
Inkopen – aanbesteding (nummer drie van bijlage één bij de managementletter 2017)	De gemeente heeft de inkoop en prestatielevering decentraal georganiseerd waardoor er geen inzicht bestaat in de uitgaven ten opzichte van de begroting. Ook is hierdoor niet inzichtelijk of inkopen, in het kader van de (Eu-)aanbesteding, samengebundeld zouden moeten worden. Wij adviseren om aanbestedingen boven een bepaald grensbedrag centraal te laten uitvoeren.	Hoog	Procedure is in 2018 gewijzigd. Voor alle inkopen dient er een inkoopstrategie te worden opgesteld, die geautoriseerd moet worden door de afdelingsmanager. Het doel hierbij is om vooraf stil te staan bij de type aankopen en of er een aanbesteding plaats moet vinden. Tevens schakelt de gemeente het Inkoopbureau Midden Nederland in voor adviezen met betrekking tot aanbestedingen. Vanaf € 50.000 dient altijd advies te worden ingewonnen. Europese aanbestedingen worden altijd neergelegd en uitgevoerd door het Inkoopbureau.	In uitvoering <i>Afgerond deel</i> Vastgesteld dat de procedure is gewijzigd, door middel van het opstellen van aanvullend beleid. Dit bestaat uit het verplicht laten formuleren van een inkoopstrategie per leverancier. <i>Deel nog uit te voeren</i> Per heden is (nog) niet vastgesteld of voor alle inkopen daadwerkelijk een strategie is opgesteld. Wij adviseren om deze volledigheid's-check' nog op te nemen binnen de interne procedures. Het college heeft aangegeven dit onderdeel bij de interimcontrole 2019 op te pakken.

Verwijzing managementletter	Bevinding, risico en advies	Prioriteit	Reactie dagelijks bestuur	Status / bevinding interim-controle 2018
Sociaal domein; WMO en Jeugd (nummer vier van bijlage één bij de managementletter 2017)	Het proces van de aanvraag, het opstellen van een gespreksverslag, het geven van advies tot het afgeven van de beschikking WMO, wordt door één persoon (klantmanager) uitgevoerd. Er ontbreekt een (zichtbare) controle door een tweede persoon en ook vindt er geen juridische toetsing plaats. Wij adviseren om deze (zichtbare) functiescheiding wel in te regelen binnen het proces.	Gemiddeld	Risico wordt onderkend. Vanwege de werkdruk heeft het ondersteunen en helpen van de klant de prioriteit gekregen en komt de administratie op de tweede plaats. Gezien de omvang van de organisatie wordt op korte termijn geen wijziging doorgevoerd, tenzij hiertoe van de 'VIC' aanleiding toe blijkt.	Afgesloten <i>Samenvatting follow-up 2017</i> De bevinding van voorgaand jaar is besproken in het college. Het college heeft besloten op korte termijn geen opvolging te geven aan dit advies. Tot slot blijkt ook uit de 'VIC' geen materiele tekortkoming. <i>Reactie accountant</i> We sluiten de bevinding af en deze zal niet terug komen, tenzij hiervoor aanleiding toe is uit de bevindingen vanuit het proces. Uiteraard blijven wij dit onderdeel wel volgen. Voor de juridische toetsing hebben wij in paragraaf 4.4.1. een opmerking gemaakt in deze managementletter voorzien de opvolging vanuit het college.

Verwijzing managementletter	Bevinding, risico en advies	Prioriteit	Reactie dagelijks bestuur	Status / bevinding interim controle 2018
Ontbreken verplichtingen-administratie (nummer vijf van bijlage één bij de managementletter 2017)	De gemeente beschikt niet over een verplichtingenadministratie. Dit geeft een verhoogd risico op ongeautoriseerde budgetoverschrijdingen. Wij adviseren u om een verplichtingenadministratie in te voeren.	Gemiddeld	Dit heeft voor de gemeente geen prioriteit. Daarnaast ontbreekt een 'goed voorbeeld'. Wanneer een 'best practice' beschikbaar is waaruit een juist werkende verplichtingen administratie blijkt zal de bevinding worden uitgewerkt door de gemeente.	Afgesloten <i>Samenvatting follow-up 2017</i> De bevinding van voorgaand jaar is besproken in het college. Het college heeft besloten op korte termijn geen opvolging te geven aan dit advies. <i>Reactie accountant</i> Wij hebben tijdens onze interim-controle geen onjuistheden geconstateerd ten aanzien van de verplichtingen. De komende periode zullen wij proberen best practices te signaleren voor uw gemeente. Het blijft dus onder onze aandacht, maar is op dit moment geen verhoogd risico voor onze accountantscontrole.
Beheer crediteurenstamgegevens (nummer zes van bijlage één bij de managementletter 2017)	Iedereen is binnen Key-2 Financiën bevoegd om crediteurenstamgegevens te wijzigen. Het risico bestaat dat crediteurenbetalingen hierdoor onjuist of onrechtmatig plaatsvinden. Wij adviseren u om een tweede autorisatie binnen het systeem te laten afdwingen.	Gemiddeld	Eind boekjaar 2017 is in Key-2 Financiën een tweede autorisatie binnen het systeem ingevoerd. Hiermee wordt afgedwongen dat bij wijziging van crediteurenstamgegevens een 2e medewerker de wijziging autoriseert.	Gereed In 2018 is aan dit advies opvolging gegeven en zijn de procedures aangepast, we hebben vastgesteld dat de nieuwe werkwijze is geborgd in de IT applicatie.
Omgevingsvergunningen – beoordeling aanvraag (nummer zeven van bijlage één bij de managementletter 2017)	Het proces van het beoordelen van de aanvraag tot het afgeven van de omgevingsvergunningen is uitbesteed aan de Omgevingsdienst (ODdV). De gemeente heeft hierbij geen inzicht in de werkzaamheden en interne controles die binnen de Omgevingsdienst al dan niet worden uitgevoerd. Wij adviseren om bij de Omgevingsdienst rapportages over de	Laag	Heeft niet de hoogste prioriteit zal derhalve niet op korte termijn worden opgepakt. In het college wordt het accountantsverslag en indien beschikbaar, de managementletter van de verbonden partij - zoals de ODdV-, besproken. De gemeente geeft aan dat door het ontvangen van deze stukken, alsmede de bestuur rapportages	Afgesloten <i>Samenvatting follow-up 2017</i> Het college heeft het risico van deze bevinding op haar merites beoordeeld. Hierbij is vastgesteld dat het proces rondom de omgevingsvergunningen niet direct leidt tot een verhoogd risico. Indien hier aanleiding toe is, zal het college hier passende maatregelen voor treffen.

Verwijzing managementletter	Bevinding, risico en advies	Prioriteit	Reactie dagelijks bestuur	Status / bevinding interim controle 2018
	opzet en bestaan van de AO/IB op te vragen ofwel hier zelf toetsing op uit te voeren.		(BURAP) en het deelnemen in het algemeen bestuur (AB), voldoende zekerheid wordt verkregen.	<i>Reactie accountant</i> We concluderen dat de werkzaamheden voldoen aan de minimale daaraan te stellen eisen voor een organisatie van uw omvang en sluiten deze bevinding derhalve af. Uiteraard blijven wij monitoren of de kwaliteit van de interne controles op dit onderdeel van een voldoende niveau blijft.
Interne procesbeschrijvingen (nummer acht van bijlage één bij de managementletter 2017)	De gemeente beschikt voor de meeste processen niet over actuele beschrijvingen. Het risico bestaat dat de interne beheersingsmaatregelen niet (volledig) in beeld zijn, waardoor deze niet meer juist of volledig plaatsvinden. Wij adviseren u alle processen te beschrijven volgens het 6-W model (<u>w</u> ie doet <u>w</u> at, <u>w</u> aarom, <u>w</u> anneer, <u>w</u> aarmee, en met <u>w</u> elk doel).	Laag	Heeft niet de hoogste prioriteit zal derhalve niet op korte termijn worden opgepakt.	In uitvoering <i>Afgerond deel</i> In 2018 zijn drie processen uitgewerkt in 'Engage'. <i>Deel nog uit te voeren</i> Een projectgroep is aan de slag om de overige proces beschrijvingen uit te voeren, de voortgang zullen we vaststellen bij de interim van boekjaar 2019.

Verwijzing managementletter	Bevinding, risico en advies	Prioriteit	Reactie dagelijks bestuur	Status / bevinding interim controle 2018
Personeel – ontbreken functiescheiding (nummer negen van bijlage één bij de managementletter 2017)	Personele mutaties alsmede personeels-declaraties worden door de medewerker P&O ingevoerd in AFAS Profit. Binnen dit proces vindt geen controle en/of zichtbare autorisatie door een tweede persoon plaats. Het risico bestaat dat personeelskosten niet juist of volledig worden ingevoerd ofwel uitbetaald. Wij adviseren om binnen de personeelsadministratie functiescheiding aan te brengen tussen het invoeren van de mutaties en declaraties en het controleren/verzenden van de mutaties.	Laag	Heeft niet de hoogste prioriteit zal derhalve niet op korte termijn worden opgepakt.	Afgesloten <i>Samenvatting follow-up 2017</i> De bevinding van voorgaand jaar is besproken in het college. Het college heeft besloten op korte termijn geen opvolging te geven aan dit advies. Tot slot blijkt ook uit de 'VIC' geen materiele tekortkoming. <i>Reactie gemeente</i> Gezien de omvang van de organisatie wordt op korte termijn geen wijziging doorgevoerd, tenzij hiertoe van de 'VIC' aanleiding toe blijkt. <i>Reactie accountant</i> We sluiten de bevinding af tenzij hiervoor aanleiding toe is uit de VIC-werkzaamheden. Uiteraard blijven wij deze bevindingen monitoren tijdens onze accountantscontrole.

Verwijzing managementletter	Bevinding, risico en advies	Prioriteit	Reactie dagelijks bestuur	Status / bevinding interim controle 2018
Verwijzing managementletter	Bevinding, risico en advies	Prioriteit	Reactie dagelijks bestuur	Status / bevinding interim controle 2018
Personeel – aan- en afmelding pensioenfondsen (nummer tien van bijlage één bij de managementletter 2017)	De aan- en afmelding van medewerkers bij het pensioenfonds vindt automatisch plaats, zonder dat hierop door de gemeente periodieke controles worden uitgevoerd. Wij adviseren om achteraf periodiek een controle te laten uitvoeren op de juistheid en volledigheid van de het pensioenfondsnota's.	Laag	De gemeente neemt de lijst verstuurd aan het pensioenuitvoerder ABP vast in de administratie. Periodiek wordt vastgesteld of de huidige medewerkers overeenkomen met de aangemelde medewerkers.	Gereed In 2018 is aan dit advies opvolging gegeven.
Subsidieverstrekingen (nummer elf van bijlage één bij de managementletter 2017)	De gemeente beschikt sinds het jaar 2017 over een subsidie checklist. Deze checklist bevat echter weinig concrete controlevragen. Juridische- en financiële toetsing wordt daarnaast niet structureel opgenomen in het subsidiedossier. Het risico bestaat dat subsidies onterecht zijn toegekend. Wij adviseren om de checklist uit te breiden en daarnaast de juridische- en financiële toetsing onderdeel te laten uitmaken van het dossier.	Laag	Gedurende het boekjaar 2018 zijn er twee nieuwe formulieren ontwikkeld waarin de financiële toetsing van subsidieaanvragen en –vaststelling zichtbaar wordt vastgelegd middels een tekstuele toelichting (geen paraaf). De formulieren zijn nog niet gehanteerd voor subsidieaanvragen 2018, maar zullen voor de subsidieaanvragen 2019 in gebruik worden genomen. Structurele subsidies worden daarnaast jaarlijks door de B&W vastgesteld.	In uitvoering <i>Afgerond deel</i> Het proces is aangescherpt en zal voor de verstrekkingen van 2019 zichtbaar tot uiting komen in aangepast dossiers. <i>Deel nog uit te voeren</i> We adviseren middels de 'VIC' te laten vaststellen of de aanpassing in het proces het beoogde effect heeft.